

დანიელის წიგნი — ასი და მეცხრე ნომერი

წინასწარმეტყველების სამმაგი გამოყენების გამომჟღავნება: გამოცხადების მეცხრე თავის წინასწარმეტყველური მნიშვნელობა და თანამედროვე რეფორმატორული მოძრაობა

Jeff Pippenger

2024-03-01

გამოცხადების მეცხრე თავის პირველი ნახევარი განსაზღვრავს მეხუთე საყვირს, რომელიც არის პირველი „ვაი“, ხოლო თავის მეორე ნახევარი განსაზღვრავს მეექვსე საყვირს, რომელიც არის მეორე „ვაი“. ორივე საყვირი თვალსაჩინოდ არის გამოსახული 1843 და 1850 წლების პიონერულ სქემებზე. როდესაც დანიელის მეთერთმეტე თავის უკანასკნელი ექვსი მუხლი 1989 წელს, აღსასრულის ჟამს, საბჭოთა კავშირის დაშლით გაიხსნა, დაიწყო ას ორმოცდაოთხი ათასის რეფორმატორული მოძრაობა.

1989 წელს აღიარებულ ჭეშმარიტებებს შორის იყო ბიბლიური ისტორიის დიდი რეფორმატორული მოძრაობები და ის, რომ ისინი ყოველნი ერთმანეთს პარალელურად შეესაბამებიან. ყველა წინასწარმეტყველი და, მამასადამე, ყოველი წმინდა ისტორია, მათ შორის წმინდა რეფორმატორული მოძრაობებიც, ასახავს ას ორმოცდაოთხი ათასის საბოლოო დიდ რეფორმატორულ მოძრაობას, რომელიც აგრეთვე მესამე ანგელოზის ძღვევამოსილი მოძრაობაა. როდესაც დაბეჭდვის პროცესი იწყება, იმავდროულად იწყება გვიანი წვიმის ჰკურებაც. 1989 წელს რეფორმატორული მოძრაობების ახდამ, რასაც 1992 წელს დანიელის მეთერთმეტე თავის ბოლო ექვსი მუხლის ახდაც მოჰყვა, წარმოშვა წინააღმდეგობის გარემო, როგორც ყოველთვის ხდება, როდესაც ახალი და აწმყო ჭეშმარიტება იხსნება.

დანიელის მეთერთმეტე თავის ბოლო ექვსი მუხლის ჭეშმარიტების წინააღმდეგობისას, უფალმა გახსნა ის ჭეშმარიტება, რომ წარმართული რომის წინასწარმეტყველური ისტორია, პაპური რომის წინასწარმეტყველურ ისტორიასთან შეერთებული, როგორც ორი მოწმის საფუძველზე დადგენილი, განსაზღვრავს თანამედროვე რომის წინასწარმეტყველურ ისტორიას. აღიარებულ იქნა წინასწარმეტყველების სამმაგი გამოყენების წესი და ამის შემდეგ იგი გამოყენებულ იქნა ცდომილებისაგან თავდასაცავად, ჭეშმარიტების გამოსავლენად და დასამყარებლად. წესები, რომლებიც ამყარებს, რომ ყოველი რეფორმის ხაზი სხვა რეფორმის ხაზებთან პარალელურია, და წესები, რომლებიც დაკავშირებულია წინასწარმეტყველების სამმაგ გამოყენებასთან, იქცა იმ წესთა საფუძვლად, რომლებიც დამკვიდრდა მესამე ანგელოზის მოძრაობაში, როგორც ეს უკვე იყო ტიპობრივად წარმოდგენილი მილერიტულ ისტორიაში დამკვიდრებული, გამოყენებული და გამოქვეყნებული წესებით.

წინასწარმეტყველების სამმაგი გამოყენება, როგორც წესი, გაიხსნა ას ორმოცდაოთხი ათასის მოძრაობისთვის, რადგან ისინი არიან უკანასკნელი წვიმის მოძრაობა, ხოლო მესამე ვაის ისლამი არის უკანასკნელი წვიმის უწყება. წინასწარმეტყველების სამმაგი

გამოყენების პრინციპი იუდას ტომის ლომმა გამოავლინა მესამე ვაის ისლამის ისტორიაში შემოსვლამდე დიდი ხნით ადრე, 2001 წლის 11 სექტემბერს, რადგან მას სურდა, რომ მის უკანასკნელი დღეების ხალხს ადვილად ეცნო ის უწყება, რომელსაც მესამე ვაის მოსვლა წარმოადგენდა, როდესაც მან თავისი ხალხი იერემიას ძველ ბილიკებზე დააბრუნა.

გამოცხადების მეცხრე თავში წარმოდგენილი მეხუთე და მეექვსე საყვირების პიონერული გაგება მიჩნეული იყო გამოცხადების წიგნის იმ მონაკვეთად, რომელსაც ისტორია ყველაზე მტკიცედ და ნათლად უჭერდა მხარს. ურია სმითი გამოცხადების მეცხრე თავის განმარტებას იწყებს ისტორიკოს კეითის სიტყვების გამოყენებით, რათა სწორედ ეს აზრი წარმოაჩინოს.

„ამ საყვირის განმარტებისთვის კვლავ მივმართავთ ბატონი კიტის ნაშრომებს. ეს მწერალი სამართლიანად ამბობს: „ძნელად თუ მოიძებნება აპოკალიფსის რომელიმე სხვა ნაწილის მიმართ განმმარტებელთა შორის ისეთი ერთსულოვანი შეთანხმება, როგორიც არსებობს მეხუთე და მეექვსე საყვირების, ანუ პირველი და მეორე ვაების, სარაცინებსა და თურქებზე მისადაგებასთან დაკავშირებით. ეს იმდენად აშკარაა, რომ თითქმის შეუძლებელია მისი არასწორად გაგება. იმის ნაცვლად, რომ თითოეულის აღსანიშნავად ერთი ან ორი მუხლი იყოს მოცემული, გამოცხადების მეცხრე თავი მთლიანად, თანაბარ ნაწილებად, ორივეს აღწერას ეთმობა.“ ურია სმიტი, დანიელი და გამოცხადება, 495.

პირველი და მეორე ვაითა შორის თავების დაყოფა ჰყოფს პირველი ვაის ისტორიას, რომელიც მუჰამედით არის წარმოდგენილი. მისი გეოგრაფიული მდებარეობა არის ის, რასაც ისტორიკოსი ალექსანდრე კითი სარაცინებს უწოდებს, ხოლო რასაც ჩვენ დღეს არაბეთად მოვიხსენიებდით. მეორე ვაის ისტორია, რომელიც ოსმან I-ით არის წარმოდგენილი, გეოგრაფიულად მდებარეობს თურქეთში, რომელსაც ისტორიკოსი თურქებად განსაზღვრავს. პირველი ვაის ისტორია განთავსდა და აღსრულდა არაბეთში, ისლამისა და მუჰამედის სამშობლოში. მეორე ვაის ისტორია განთავსდა და აღსრულდა თურქეთში, ოსმალეთის იმპერიის სამშობლოში.

პირველი ვაის ისტორია განსაზღვრავს ომს, რომელიც რომის წინააღმდეგ იყო მიმართული დამოუკიდებელი მეზრმოლების მიერ, რომელთა შორის ერთადერთი ურთიერთმოკავშირე ძალა ისლამის რელიგია იყო. მეორე ვაის ისტორია განსაზღვრავს ომს, რომელიც რომის წინააღმდეგ იყო მიმართული ორგანიზებული რელიგიისა და სახელმწიფო ძალაუფლების მიერ, რომელსაც სახალიფო ეწოდება. ორივე შემთხვევაში — იქნება ეს მუჰამედით წარმოდგენილ ისტორიაში რომის წინააღმდეგ მიმართული დამოუკიდებელი ომი, თუ ოთმანიტ, ანუ ოსმალეთის იმპერიით წარმოდგენილი ორგანიზებული ომი — ბრძოლის წესი იყო უეცარი და მოულოდნელი შეტევა. ეს არ იყო ისეთი ომი, რომელიც იმდროინდელი სამხედრო ჩვეულებისამებრ სრულდებოდა ყველა ჯარისკაცის ერთნაირი ფერის უნიფორმით შემოსვით, შემდეგ მათი ერთ ხაზად დალაგებით და ცეცხლის ქვეშ წინ წაყვანით. სიტყვა „ასასინი“ დაფუძნებულია ისლამურ სამხედრო წესზე, რომელიც გულისხმობს უეცარ და მოულოდნელ დარტყმას და, ჩვეულებრივ, თავდამსხმელის სიკვდილითაც სრულდება.

სიტყვა „ასასინი“ წარმოშობილია არაბული სიტყვიდან „ჰაშშაშინ“, რომელიც მომდინარეობს სიტყვიდან „ჰაშიში“, რაც ნიშნავს „ჰაშიშს“ ან „კანაფს“. ეს ტერმინი თავდაპირველად გამოიყენებოდა შუა საუკუნეებში ახლო აღმოსავლეთში არსებული ნიზარი ისმაილი მუსლიმების ფარული და ფანატიკური ჯგუფის აღსანიშნავად. ამ ჯგუფის წევრები ცნობილი იყვნენ თავიანთი არატრადიციული და ხშირად ძალადობრივი მეთოდებით, მათ შორის პოლიტიკური მკვლელობების გამოყენებით თავიანთი მიზნების მისაღწევად. ამბობენ, რომ ისინი ზოგჯერ ჰაშიშს მოიხმარდნენ თავიანთი მისიებისთვის მოსამზადებლად, რამაც დასავლურ სამყაროში ტერმინების „ჰაშშაშინ“ და „ასასინები“ დამკვიდრება განაპირობა. ასასინები აქტიურობდნენ შუა საუკუნეებში, უმთავრესად სპარსეთსა და სირიაში, და იმ დროის განმავლობაში მნიშვნელოვან როლს ასრულებდნენ სხვადასხვა პოლიტიკურ კონფლიქტსა და მკვლელობებში. ტერმინმა „ასასინმა“ საბოლოოდ ევროპულ ენებშიც შეაღწია, სადაც უფრო ფართო მნიშვნელობით დაერქვა იმ პირებს, რომლებიც პოლიტიკურ ან წინასწარ გამიზნულ მკვლელობებს ახორციელებენ.

ომის ეს ფორმა სამი ვაის მნიშვნელოვანი წინასწარმეტყველური მახასიათებელია, რადგან ისლამის წინასწარმეტყველური როლი ომის წარმოქმნაა. ისლამი, როგორც სიმბოლო, მთლიანად ომს უკავშირდება, და გამოცხადების მეცხრე თავში პირველი და მეორე ვაის ისლამი მათი საომარი მოქმედებების ილუსტრაციაა. მათი ომი გამოცხადების წიგნში იდენტიფიცირებულია, როგორც ის მოქმედება, რომელიც განარისხებს ხალხებს, უშუალოდ მადლის დროის დახურვამდე.

და განრისხდნენ წარმართნი, და მოვიდა შენი რისხვა, და მკვდართა ჟამი, რათა გასამართლდნენ, და რათა მისცე საზღაური შენს მონებს — წინასწარმეტყველებს, და წმიდებს, და მათ, რომელთაც ეშინიათ შენი სახელისა, მცირეთ და დიდთ; და მოსპო ისინი, რომელნიც სპობენ ქვეყანას. გამოცხადება 11:18.

„ერები“ „განრისხებულნი“ ხდებიან უშუალოდ მანამ, სანამ ღვთის რისხვა მოვიდოდეს; ხოლო ღვთის რისხვა, როგორც იგი გამოცხადების წიგნშია წარმოდგენილი, არის შვიდი უკანასკნელი წყლული, რომელიც მაშინ მოდის, როდესაც ადამიანთა მოცდის დრო იხურება. ამ მუხლში სამი ნიშანსვეტი არის: ერთა განრისხება, ღვთის რისხვა და დრო მკვდართა გასასამართლებლად. აქ მოხსენიებული მკვდართა სამსჯავრო არის ბოროტ მკვდართა სამსჯავრო, რომელიც ათასწლოვანი მილენიუმის განმავლობაში ხდება, და არა მკვდართა საგამომძიებლო სამსჯავრო, რომელიც 1844 წლის 22 ოქტომბერს დაიწყო. და უაიტი ნათლად აცხადებს, რომ ამ მუხლის სამი ნიშანსვეტი ერთმანეთისგან განსხვავებულია და მუხლში მოცემული რიგის მიხედვით ხდება.

„ვიხილე, რომ ხალხთა რისხვა, ღვთის რისხვა და მკვდართა გასამართლების დრო ერთმანეთისაგან განცალკევებული და მკაფიოდ განსხვავებული იყო, ერთი მეორეს მოსდევდა; აგრეთვე, რომ მიქაელი ჯერ არ აღმდგარა და რომ გასაჭირის ჟამი, რომლის მსგავსიც არასოდეს ყოფილა, ჯერ არ დაწყებულა. ხალხები ახლა რისხდებიან, მაგრამ როდესაც ჩვენი მღვდელმთავარი დაასრულებს თავის საქმეს საწმიდარში, იგი აღდგება, შურისგების სამოსელს შეიმოსავს, და მაშინ უკანასკნელი შვიდი წყლული გადმოიღვრება.“

„ვიხილე, რომ ოთხი ანგელოზი დაიჭერდა ოთხ ქარს, ვიდრე იესოს საქმე საწმიდარში დასრულდებოდა; და შემდეგ მოვიდოდა შვიდი უკანასკნელი წყლული.“ Early Writings, 36.

ისლამის როლი ბიბლიის უკანასკნელ წიგნში არის ხალხების განრისხება, და ამას ისინი ომის მეშვეობით ახორციელებენ. ისლამის როლი ბიბლიის პირველ წიგნში არის ის, რომ მსოფლიოს ყოველი კაცის ხელი ისლამის წინააღმდეგ შეკრას, რომელიც წარმოდგენილია როგორც ისმაელი.

და უფლის ანგელოზმა უთხრა მას: აჰა, ორსულად ხარ, და შობ ვაჟს, და დაარქმევ მის სახელს ისმაელს, რადგან უფალმა ისმინა შენი ტანჯვა. და იგი იქნება ველური კაცი; მისი ხელი ყოველი კაცის წინააღმდეგ იქნება, და ყოველი კაცის ხელი — მის წინააღმდეგ; და იგი იცხოვრებს ყველა თავისი ძმის წინაშე. დაბადება 16:11, 12.

სიტყვა „ხელი“, როგორც სიმბოლო, მსგავსად ყველა ბიბლიური სიმბოლოსი, კონტექსტის შესაბამისად შეიძლება ერთზე მეტი მნიშვნელობის მატარებელი იყოს. ბიბლიურ წინასწარმეტყველებაში „ხელი“, როგორც სიმბოლო, უმთავრესად ომის სიმბოლოა. ებრაული სიტყვა, რომელიც ითარგმნება როგორც „ველური კაცი“, არის სიტყვა ველური არაბული ვირისთვის, რომელსაც რამდენიმე მნიშვნელოვანი წინასწარმეტყველური მნიშვნელობა აქვს; ერთ-ერთი მათგანი ის არის, რომ არაბული ვირი ცხოველთა Equidae-ს ოჯახს მიეკუთვნება, ისევე როგორც ცხენი. გამოცხადების მეცხრე თავში, და ასევე აბაკუმის ორივე წმინდა სქემაზე (1843 და 1850 წლების პიონერულ სქემებზე), ცხენი გამოყენებულია იმ ომის სიმბოლოდ, რომელსაც სამი ვაის ისლამი წარმოადგენს. ისლამის პირველი და უკანასკნელი მოხსენიება, როგორც ეს წარმოდგენილია დაბადების წიგნსა და გამოცხადების წიგნში, ისლამს Equidae-ს ოჯახის სიმბოლოსთან (ვირი ან ცხენი) აიგივებს, და ორივე ხაზს უსვამს ისლამის როლს, რომ „ყოველ ადამიანს“ (ერებს) ომი მოუტანოს.

გამოცხადების წიგნში, მეცხრე თავში, მეთერთმეტე მუხლში, ისლამის ხასიათი არის აღნიშნული, რადგან წინასწარმეტყველურად ხასიათი სახელით არის წარმოდგენილი. ის სახელი, რომელიც ისლამზე მმართველ მეფეს ეწოდა, ასახავს დაბადების წიგნში ისლამის შესახებ იმ პირველ მოხსენიებას, სადაც დაწერილია, რომ ისმაელის ხასიათი ანუ სული „ყველა თავისი ძმის წინაშე დამკვიდრდება“. მეფე, რომელიც მთელ ისლამზე მმართველობს, არის ისმაელის სული (მათი მეფე), რომლის ხელი არის „ყოველი კაცის წინააღმდეგ“.

და ჰყავდათ მათ მეფედ უფსკრულის ანგელოზი, რომლის სახელიც ებრაულ ენაზეა აბადონი, ხოლო ბერძნულ ენაზე ჰქვია აპოლიონი. გამოცხადება 9:11.

ძველ აღთქმაში, რომელიც ებრაულით არის წარმოდგენილი, ან ახალ აღთქმაში, რომელიც ბერძნულით არის წარმოდგენილი, ის ხასიათი, რომელიც ისლამის რელიგიის მიმდევრებზე მეფობს, იდენტიფიცირებულია როგორც აბადონი ან აპოლიონი, რაც ორივე ენაზე ნიშნავს „სიკვდილსა და განადგურებას“. სიკვდილი და განადგურება არის ისლამის ხასიათი, იქნება იგი წარმოდგენილი ძველ თუ ახალ აღთქმაში. იმ სულის სპეციფიკური მახასიათებლები, რომელიც ისლამის ყოველი

მიმდევრის შიგნით მმართველობს, ვირის ან ცხენის სიმბოლოსთან კავშირში, ორივე წარმოადგენს ისლამის როგორც პირველ, ისე უკანასკნელ მოხსენიებათა ელემენტებს. ეს ორი წინასწარმეტყველური თვისება ატარებს ალფასა და ომეგას ნიშანს. როდესაც დას უაიტი იმ უწყებას, რომელსაც ას ორმოცდაოთხი ათასი სიცოცხლეში მოჰყავს, მესამე ანგელოზის ძლიერ ლაშქრად განსაზღვრავს, იგი შემდეგს ამბობს:

ანგელოზებს შეკავებული უჭირავთ ოთხი ქარი, რომლებიც წარმოადგენილია როგორც გამძვინვარებული ცხენი, რომელიც ცდილობს თავს დააღწიოს შეკავებას და მთელი დედამიწის ზედაპირზე გადაჰყრეს, თავის გზაზე წგრევა და სიკვდილი მოაქვს.

„განა გვძინავდეს მარადიული სამყაროს ზღვარზე? განა ვიყოთ მოდუნებულნი, ცივნი და მკვდარნი? ოჰ, ნეტავ ჩვენს ეკლესიებში გვქონდეს ღვთის სული და სუნთქვა, მის ხალხში შთაბერილი, რათა ისინი დადგნენ თავიანთ ფეხზე და იცოცხლონ. გვმართებს დავინახოთ, რომ გზა ვიწროა და კარიბჭე — ტევადი. მაგრამ როდესაც ამ ვიწრო კარიბჭით გავდივართ, მისი სიფართოვე უსაზღვროა.“

Manuscript Releases, ტომი 20, 217.

ოთხი ქარი შეჩერებულია ას ორმოცდაოთხი ათასის დაბეჭდვის დროს, და ოთხი ქარი არის „განრისხებული ცხენი“, რომელსაც თავის გზაზე „სიკვდილი და განადგურება“ მოაქვს. 2001 წლის 11 სექტემბერს მესამე ვაი შევიდა წინასწარმეტყველურ ისტორიაში და მოიტანა „სიკვდილი და განადგურება“, რითაც „განარისხა ხალხები“, როდესაც მან სულიერ დიდებულ ქვეყანას დაარტყა „მოულოდნელად და უეცრად“. 2023 წლის 7 ოქტომბერს მესამე ვაი განაგრძობდა თავის „სიკვდილისა და განადგურების“ გზას და ამით კიდევ უფრო „განარისხა ხალხები“, როდესაც მან სიტყვასიტყვით დიდებულ ქვეყანას შეუტია „მოულოდნელად და უეცრად“. პირველი მოულოდნელი თავდასხმა აღნიშნავდა ას ორმოცდაოთხი ათასის დაბეჭდვის პერიოდის დასაწყისს, ხოლო 2023 წლის 7 ოქტომბრის ბოლოდროინდელი თავდასხმა აღნიშნავს ას ორმოცდაოთხი ათასის დაბეჭდვის დასასრულის პერიოდის, ანუ „დახურვის“, დასაწყისს. ნუთუ დაგვეძინოს მარადიული სამყაროს თვით ზღურბლზე?

ორივე წმინდა პიონერულ სქემაზე პირველი და მეორე ვაების ისლამი გრაფიკულად არის წარმოდგენილი ისლამური მებრძოლებით, რომლებიც თავიანთ საბრძოლო ცხენებზე სხედან. პირველ ვაებას გამოსახულ ორივე ილუსტრაციაში საბრძოლო ცხენზე ამხედრებულ მხედარს შუბი უჭირავს, ხოლო იმ ცხენის მხედარი, რომელიც მეორე ვაებას წარმოადგენს, თოფს ისვრის. ეს განსხვავება მკაფიოდ არის აღნიშნული გამოცხადების მეცხრე თავში, რადგან დენთი სწორედ მეორე ვაების ისტორიის დროს იქნა გამოგონილი და პირველად გამოყენებული ომში. გამოცხადების მეცხრე თავის მეჩვიდმეტედან მეცხრამეტე მუხლებამდე კომენტარებისას ურია სმითი შემდეგს წერს:

ამ აღწერის პირველი ნაწილი, შესაძლოა, ამ მხედართა გარეგნობას ეხებოდეს. ცეცხლი, როგორც ფერის გამომხატველი, წითელს აღნიშნავს, რადგან „ცეცხლივით წითელი“ ხშირად ხმარებადი გამოთქმაა; იაკინთი, ანუ ჰიაცინთი — ლურჯს; ხოლო გოგირდი — ყვითელს. და ეს ფერები დიდად ჭარბობდა ამ მეომართა სამოსელში; ასე რომ, ამ თვალსაზრისის მიხედვით, აღწერა ზუსტად შეეფერებოდა თურქულ

უნიფორმას, რომელიც უმეტესწილად შედგებოდა წითელი, ანუ ალისფერი, ლურჯი და ყვითელი ფერებისაგან. ცხენთა თავები შესახედაობით ლომთა თავებს ჰგავდა, რათა აღენიშნათ მათი ძალა, სიმამაცე და მძვინვარება; ხოლო მუხლის უკანასკნელი ნაწილი უდავოდ საომარი მიზნებისთვის დენტისა და ცეცხლსასროლი იარაღის გამოყენებას ეხება, რაც მაშინ ჯერ კიდევ ახლად იყო შემოღებული. რადგან თურქები თავიანთ ცეცხლსასროლ იარაღს ცხენზე ამხედრებულნი ისროდნენ, შორიდან მხილველს ისე მოეჩვენებოდა, თითქოს ცეცხლი, კვამლი და გოგირდი ცხენების პირებიდან გამოდიოდა, როგორც ეს თანდართულ ილუსტრაციაზეა ნაჩვენები.

„კონსტანტინოპოლის წინააღმდეგ თურქთა ლაშქრობაში ცეცხლსასროლი იარაღის გამოყენებასთან დაკავშირებით, ელიოტი (Herae Apocalypticæ, ტ. I, გვ. 482–484) ასე ამბობს: — „ცეცხლს, კვამლსა და გოგირდს“, მაჰმადის არტილერიასა და ცეცხლსასროლ იარაღს, უნდა მიეწეროს კაცთა მესამე ნაწილის დახოცვა, ე. ი. კონსტანტინოპოლის აღება და, ამის შედეგად, ბერძნული იმპერიის განადგურება. მისი კონსტანტინეს მიერ დაფუძნებიდან უკვე თერთმეტასზე მეტი წელი იყო გასული. ამ ხნის განმავლობაში გოთებმა, ჰუნებმა, ავარებმა, სპარსელებმა, ბულგარებმა, სარაკინებმა, რუსებმა და თვით ოსმალმა თურქებმაც კი მტრული თავდასხმები განახორციელეს მის წინააღმდეგ, ან ალყა შემოარტყეს მას. მაგრამ მისი სიმაგრეები მათთვის აუღებელი იყო. კონსტანტინოპოლი გადარჩა და მასთან ერთად — ბერძნული იმპერიაც. აქედან მომდინარეობდა სულთან მაჰმადის დაჟინებული მისწრაფება, ეპოვა ის, რაც ამ დაბრკოლებას მოხსნიდა. „შეგიძლია თუ არა ჩამოასხა ზარბაზანი,“ — ასეთი იყო მისი კითხვა ზარბაზანთა ჩამომსხმელისადმი, რომელიც მის მხარეს გადავიდა, — „იმ ზომისა, რომ კონსტანტინოპოლის კედელი დაანგრიოს?“ მაშინ ადრიანოპოლში საამქრო დაარსდა, ზარბაზნები ჩამოისხა, არტილერია მომზადდა და ალყა დაიწყო.““

სავსებით შესამჩნევია, თუ როგორ აყენებს გიბონი, რომელიც მუდამ აპოკალიფსური წინასწარმეტყველების შეუცნობელი განმმარტებელია, ომის ამ ახალ საშუალებას თავისი სურათის წინა პლანზე, ბერძნული იმპერიის საბოლოო კატასტროფის შესახებ მის მჭევრმეტყველო და შთამბეჭდავ თხრობაში. ამისთვის მოსამზადებლად იგი გადმოსცემს დენტის ახლად გამოგონების ისტორიას — „იმ ნარევსას, რომელიც შედგება გვარჯილის, გოგირდისა და ნახშირისაგან;“ მოგვითხრობს მის უფრო ადრეულ გამოყენებაზე სულთან ამურათის მიერ, და აგრეთვე, როგორც ზემოთ ითქვა, მაჰმადის მიერ ადრიანოპოლში უფრო დიდი ზარბაზნების ჩამოსასხმელი საწარმოს შესახებ; შემდეგ კი, თვით ალყის მსვლელობისას, აღწერს, თუ როგორ „შუბებისა და ისრების ზალპებს თან ახლდა მუშკეტებისა და ზარბაზნების კვამლი, ხმა და ცეცხლი;“ როგორ იყო „თურქული არტილერიის გრძელი წყობა კედლების წინააღმდეგ მიმართული, და თოთხმეტი ბატარეა ერთდროულად გრგვინავდა ყველაზე მისადგომ ადგილებზე;“ როგორ „სიმაგრენი, რომელნიც საუკუნეთა განმავლობაში მედგრად იდგნენ მტრული ძალადობის წინააღმდეგ, ოსმალურმა ზარბაზნებმა ყოველი მხრიდან დაშალეს, მრავალი გარღვევა გახსნეს, და წმ. რომანუსის კარიბჭესთან ოთხი კოშკი მიწასთან გაასწორეს.“ როგორ, რადგან „ხაზებიდან, გალერებიდან და ხიდიდან ოსმალური არტილერია ყოველი მხრიდან გრგვინავდა, ბანაკიცა და ქალაქიც, ბერძნებიცა და

თურქებიც, კვამლის ღრუბელში იყვნენ მოქცეულნი, რომელიც მხოლოდ რომის იმპერიის საბოლოო დახსნას ან დაღუპვას შეეძლო გაეფანტა:“ როგორ „ორმაგი კედლები ზარბაზნებმა ნანგრევების გროვად აქციეს:“ და როგორ, ბოლოს, როცა თურქები „გარღვევებიდან აღიმართნენ,“ „კონსტანტინოპოლი დამორჩილდა, მისი იმპერია დაემხო, და მისი სარწმუნოება მოსლემმა დამპყრობლებმა მტვერში გათელეს.“ ვამბობ, მართლაც ღირს შენიშვნისა, თუ რა გამოკვეთილად და შთამბეჭდავად მიაწერს გიბონი ქალაქის დაპყრობას, და ამგვარად იმპერიის დაღუპვას, ოსმალურ არტილერიას. რადგან რა არის ეს, თუ არა ჩვენი წინასწარმეტყველების სიტყვათა განმარტება? „ამ სამისგან მოიკლა კაცთა მესამედი — ცეცხლისაგან, და კვამლისაგან, და გოგირდისაგან, რომელიც გამოდიოდა მათი პირიდან.“

„18-ე მუხლი. ამ სამით მოიკლა ადამიანთა მესამედი: ცეცხლით, კვამლითა და გოგირდით, რომლებიც მათ პირთაგან გამოდიოდა. 19. რადგან მათი ძალა მათ პირშია და მათ კუდებში; ვინაიდან მათი კუდები გველებს ჰგავდა, ჰქონდათ თავები, და მათით ზიანს აყენებენ.“

„ეს მუხლები გამოხატავს შემოღებული ომის ახალი მეთოდის მომკვდინებელ შედეგს. სწორედ ამ საშუალებებით,—დენთით, ცეცხლსასროლი იარაღითა და ზარბაზნებით,—იქნა კონსტანტინოპოლი საბოლოოდ დამღეული და თურქთა ხელში გადაცემული.“ ურია სმითი, დანიელი და გამოცხადება, 510–514.

მომდევნო სტატიაში მესამე ვაიის განხილვას გავაგრძელებთ.

„წუხელ მილიდან გავიღვიძე, და ჩემს გონებაზე დიდი ტვირთი იდო. მე ჩვენს ძმებსა და დებს ვუწოდებდი უწყებას, და ეს იყო გაფრთხილებისა და დარიგების უწყება ზოგიერთი მათგანის საქმიანობასთან დაკავშირებით, რომლებიც არასწორ თეორიებს ქადაგებენ სულიწმიდის მიღებისა და მისი მოქმედების შესახებ ადამიანურ საშუალებათა მეშვეობით.

მე მითითებული მქონდა, რომ 1844 წელს დროის გასვლის შემდეგ იმ ფანატიზმის მსგავსი რამ, რომლის შეპირისპირებაც მოგვიხდა, კვლავ შემოვიდოდა ჩვენს შორის უწყების უკანასკნელ დღეებში, და რომ ამ ბოროტებას ახლა ისეთივე მტკიცე გადამწყვეტობით უნდა შევხვდეთ, როგორც ჩვენს ადრეულ გამოცდილებებში შევხვდით.

„ჩვენ ვდგავართ დიდი და საზეიმო მოვლენების ზღვარზე. წინასწარმეტყველებანი სრულდება. უჩვეულო და მნიშვნელოვანი ისტორია იწერება ზეცის წიგნებში — მოვლენები, რომელთა შესახებაც გამოცხადებული იყო, რომ მალე წინ უნდა უსწრებდეს ღვთის დიდ დღეს. ყოველივე მსოფლიოში არამყარ მდგომარეობაშია. ერები განრისხებულნი არიან და ომისათვის დიდ მზადებას ეწევიან. ერი ერის წინააღმდეგ მზაკვრობს და სამეფო — სამეფოს წინააღმდეგ. ღვთის დიდი დღე ძლიერ ჩქარდება. მაგრამ, თუმცა ერები ომისა და სისხლისღვრისათვის კრებენ თავიანთ ძალებს, ანგელოზთადმი ბრძანება ჯერ კიდევ ძალაშია, რომ მათ დაიჭირონ ოთხი ქარი, ვიდრე ღვთის მსახურნი თავიანთ შუბლზე დაიბეჭდებოდნენ.“ Selected Messages, წიგნი 1, 221.